

ROZDZIAŁ 6

Przemiany w otoczeniu prawnym szkół

Zbysław Dobrowolski

Wprowadzenie

Wprowadzenie nowego prawa oświatowego wpłynęło na organizację i zarządzanie szkołami. Efekty wprowadzonych zmian poddane zostaną ocenie po kilku latach od wejścia w życie nowych regulacji prawnych. Przedmiotem obecnych badań, prowadzonych przy założeniu pluralizmu epistemologicznego, które zaprezentowano w niniejszym opracowaniu jest analiza przemian w otoczeniu prawnym szkół.

Nowe prawo oświatowe

1 września 2017 r. weszła w życie większość przepisów ustawy z dnia 4 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59). Na dzień 1 września 2018 r. przesunięto natomiast termin określenia, przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, w drodze rozporządzenia, po pierwsze podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, kształcenia ogólnego dla technikum oraz kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły II stopnia. Po drugie, treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego, warunków i sposobów realizacji i organizacji doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 Prawa oświatowego, tj. w: placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego oraz ośrodków doksztalcania i doskonalenia zawodowego, umożliwiających uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych), jak też wymagań w zakresie przygotowania osób realizujących doradztwo zawodowe w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ww. ustawy, uwzględniając rolę doradztwa zawodowego we wspieraniu uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Co zmieniło się w systemie oświaty w związku z wprowadzeniem nowych rozwiązań prawnych? Główną, najbardziej zauważalną zmianą jest modyfikacja struktury szkolnictwa z systemu sześciolletniej szkoły podstawowej, trzyletniego gimnazjum, trzyletniego liceum ogólnokształcącego, czteroletniego technikum i trzyletniej zasadniczej szkoły zawodowej do: ośmioletniej szkoły podstawowej,

czteroletniego liceum ogólnokształcącego, pięcioletniego technikum, a także trzyletnich: branżowej szkoły I stopnia, szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz dwuletniej branżowej szkoły II stopnia. Wprowadzono także szkołę policealną dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe, o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku. W art. 4 Prawa oświatowego zdefiniowano pojęcia szkół ponadpodstawowych: rolniczej, leśnej, morskiej, żeglugi śródlądowej oraz rybołówstwa. Zmiana struktury szkół zapoczątkowana w roku szkolnym 2017/2018 wiąże się z promocją uczniów kończących klasę VI szkoły podstawowej do klasy VII szkoły podstawowej, a tym samym wygaszaniem gimnazjów, które de facto przestaną funkcjonować z dniem 1 września 2019 r.

Odnotować należy, że ustawa obliuguje ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania do określenia w drodze rozporządzenia, typów szkół artystycznych publicznych i niepublicznych, w tym szkół, w których przeprowadza się egzamin końcowy albo egzamin dyplomowy, oraz szkół, w których przeprowadza się egzamin ósmoklasisty, a także szkół, których ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu maturalnego, z uwzględnieniem cyklu kształcenia ogólnego lub kształcenia artystycznego realizowanego w tych szkołach, a także możliwości kontynuowania nauki przez uczniów szkół artystycznych w szkołach, o których mowa w art. 18 ust. 1 Prawa oświatowego. Ponadto obliuguje ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury fizycznej do określenia, w drodze rozporządzenia, m.in. warunków tworzenia, organizacji oraz działania oddziałów i szkół sportowych oraz oddziałów i szkół mistrzostwa sportowego, z uwzględnieniem umożliwienia uczniom godzenia zajęć sportowych z nauką, w szczególności poprzez odpowiednią organizację zajęć dydaktycznych. W art. 18 ust. 3 ustawy wprowadzono delegację dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do określenia, w drodze rozporządzenia, innych niż wymienionego w art. 18 ust. 1 ww. ustawy, typów szkół oraz ustalenia sposobów organizacji kształcenia w tych typach szkół. Warunkiem sine qua non jest natomiast konieczność zapewnienia w takich szkołach obowiązku realizowania cyklu kształcenia uwzględniającego podstawy programowe kształcenia ogólnego dla obowiązkowych zajęć edukacyjnych oraz podstawy programowej kształcenia w zawodach.

Zmiana struktury szkół wpłynęła na modyfikację wymagań w zakresie obowiązku nauki (art. 36 i art. 37 Prawa oświatowego). W dotychczasowych przepisach ustawy o systemie oświaty obowiązek nauki spełniał się po ukończeniu gimnazjum. W obecnej regulacji, w myśl art. 35 ust. 1 i 2 Prawa oświatowego nauka jest obowiązkowa do ukończenia 18 roku życia. Obowiązek szkolny

dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia.

W art. 26 Prawa oświatowego wprowadzono obowiązek realizacji przez określone szkoły i placówki programu wychowawczo-profilaktycznego oraz wymieniono enumeratywnie wymagania w tym zakresie. Ma on obejmować treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów oraz treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców. W art. 4 pkt. 24 Prawa oświatowego zdefiniowano pojęcie podstawy programowej wychowania przedszkolnego lub podstawy programowej kształcenia ogólnego. Należy przez to rozumieć, zgodnie z intencją ustawodawcy, obowiązkowe zestawy celów kształcenia i treści nauczania, w tym umiejętności, opisane w formie ogólnych i szczegółowych wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności, które powinien posiadać uczeń po zakończeniu określonego etapu edukacyjnego oraz zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły, uwzględniane odpowiednio w programach wychowania przedszkolnego, programach nauczania i podczas realizacji zajęć z wychowawcą oraz umożliwiające ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych, a także warunki i sposób realizacji tych podstaw programowych.

Zmiana struktury szkół, której poświęcono pierwszą część tego opracowania, jest najbardziej zauważalna dla interesariuszy. Wśród innych zmian, które warto odnotować, jest wzmocnienie roli wychowawczej szkół i placówek systemu oświaty. I tak, szkoły wspomagają rolę wychowawczą rodziny, a wychowanie zostało zdefiniowane w art. 1 pkt. 3 Prawa oświatowego, jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości we wszystkich sferach, wzmacnianie i uzupełnianie przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Funkcja wychowawcza szkoły nie tylko została odnotowana w art. 1 pkt. 2 Prawa oświatowego, ale także w pkt 12 - 13 ww. ustawy. System oświaty ma zapewnić kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach wolontariackich, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym. Ma także upowszechniać wśród dzieci i młodzieży wiedzy i umiejętności niezbędnych do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej. Skupienie uwagi na polskim dziedzictwie kulturowym nie wyklucza zatem otwartości na wartości kultur innych narodów, co niewątpliwie powinno sprzyjać postawom partycypacyjnym i innowacyjnym. Ustawodawca podkreśla to zresztą w art. 1 pkt. 18, 21, 22 Prawa oświatowego. I tak, system oświaty ma służyć kształtowaniu u uczniów postaw przedsiębiorczości i kreatywności sprzyjających aktywnemu uczestnictwu

w życiu gospodarczym, w tym poprzez stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych; upowszechnianiu wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowaniu właściwych postaw wobec zagrożeń, w tym związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych i sytuacji nadzwyczajnych; kształtowaniu u uczniów umiejętności sprawnego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi.

Odnotować należy, iż ustawodawca poprzez zastosowanie koniunkcji w przytoczonym wyżej przepisie nadaje dwóm postawom równorzędne znaczenie: przedsiębiorczości, pojmowanej jako cecha działania zorganizowanego zmierzającego do zapewnienia racjonalnej i efektywnej koordynacji zasobów gospodarczych przedsiębiorstwa¹, a także kreatywności, pojmowanej jako proces zmierzający do tworzenia nowych lub modyfikacji istniejących idei, koncepcji, rozwiązań². Efektem obu postaw ma być aktywne uczestnictwo byłych uczniów w życiu gospodarczym. Położenie nacisku na zdobycie przez uczniów umiejętności pozyskiwania, przetwarzania oraz dzielenia się informacjami, jak też zapewnienia sprawnej komunikacji powinno sprzyjać skutecznej implementacji metod zarządzania takich m.in., jak zarządzanie przez cele, wyjątki czy przez partycypację, gdzie sprawna komunikacja odgrywa kluczową rolę.

Należy odnotować zmiany w zakresie kształcenia specjalnego (art. 2 pkt 1, pkt 2 lit. a i b oraz pkt 7, art. 127 Prawa oświatowego). W zamierzeniu ustawodawcy mają one służyć lepszemu oddziaływaniu podmiotów wchodzących w skład systemu oświaty wobec dzieci z różnego rodzaju niepełnosprawnościami. Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież niepełnosprawne, niedostosowane społecznie i zagrożone niedostosowaniem społecznym, wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki odpowiednio w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i szkołach lub oddziałach integracyjnych, przedszkolach i szkołach lub oddziałach specjalnych, innych formach wychowania przedszkolnego i ośrodkach, o których mowa w art. 2 pkt 7 Prawa oświatowego. Uczniowi objętemu kształceniem specjalnym dostosowuje się odpowiednio program wychowania przedszkolnego i program nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia. Dostosowanie następuje na podstawie opracowanego dla ucznia indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego uwzględniającego zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego. Przedstawione powyżej orzeczenia, a także orzeczenia

¹ <https://mfiles.pl/pl/index.php/Przedsi%C4%99biorczo%C5%9B%C4%87> (dostęp: 19.10.2017).

² Boden M.A., (2004), *The Creative Mind: Myths And Mechanisms. The Second Edition*, Routledge, London, New York.

o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia psychicznego wydają zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym w poradniach specjalistycznych. Od orzeczeń tych rodzice dziecka mogą złożyć w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia odwołanie do kuratora oświaty.

Podkreślenia wymagają zmiany w kształceniu zawodowym określone w art. 18 Prawa oświatowego. Wprowadzono trzyletnią branżową szkołę I stopnia, trzyletnią szkołę specjalną przysposabiającą do pracy oraz dwuletnią branżową szkołę II stopnia. W uzasadnieniu projektu Prawa oświatowego³ podano, iż kształcenie w branżowej szkole I stopnia będzie odbywało się w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, dla których przewidziano kształcenie w tym typie szkoły. Przewiduje się, że wszystkie zawody przyporządkowane do tego typu szkoły będą zawodami jednokwalifikacyjnymi, a część z nich będzie miała kwalifikację wspólną z zawodem nauczonym na poziomie technikum. Dzięki takiemu rozwiązaniu absolwenci branżowej szkoły I stopnia będą mogli kontynuować naukę w branżowej szkole II stopnia w celu uzyskania dyplomu technika oraz wykształcenia średniego branżowego. Absolwent branżowej szkoły I stopnia będzie mógł również kontynuować naukę w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych od klasy drugiej. Uczniowie branżowej szkoły I stopnia będą przystępować do jednego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (w obecnym systemie uczniowie zasadniczych szkół zawodowych zdają od 1 do 3 egzaminów - w zależności od liczby kwalifikacji wyodrębnionych w nauczonym zawodzie). Ukończenie branżowej szkoły I stopnia umożliwi uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w danym zawodzie oraz uzyskanie wykształcenia zasadniczego branżowego. Kształcenie w branżowej szkole II stopnia będzie odbywało się w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, dla których przewidziano kształcenie w tym typie szkoły – będą to zawody kształcone na poziomie technika, które posiadają kwalifikację wspólną z zawodem nauczonym w branżowej szkole I stopnia. Zakłada się, że w zawodach kształconych na poziomie technikum będą wyodrębnione maksymalnie dwie kwalifikacje (obecnie w technikum funkcjonują również zawody trójkwalifikacyjne). Do branżowej szkoły II stopnia będą przyjmowani absolwenci branżowej szkoły I stopnia, którzy kształcili się w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w danej branżowej szkole II stopnia. Co do zasady (ustawa przewiduje wyjątki: losowe, zdrowotne) jednym z warunków przyjęcia kandydata do branżowej szkoły II stopnia będzie ukończenie przez niego branżowej szkoły I stopnia w roku szkolnym bezpośrednio

³ Sejm RP VIII kadencji. Nr druku: 1030.

poprzedzającym rok szkolny, na który ubiega się o przyjęcie do branżowej szkoły II stopnia. Ukończenie branżowej szkoły II stopnia umożliwi uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w danym zawodzie oraz uzyskanie wykształcenia średniego branżowego⁴.

W art. 20 Prawa oświatowego wprowadzono nowe poziomy wykształcenia. I tak, wykształcenie zasadnicze branżowe posiada osoba, która m.in. ukończyła branżową szkołę I stopnia. Wykształcenie średnie branżowe posiada osoba, która m.in. ukończyła branżową szkołę II stopnia. Po ukończeniu branżowej szkoły II stopnia absolwent może uzyskać dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika oraz może przystąpić do matury, a po uzyskaniu świadectwa dojrzałości kształcić się na studiach.

Zasady sprawowania i organizacja nadzoru pedagogicznego zostały określone w art. 51-56 i art. 169 ust. 1 pkt 3, i art. 180 Prawo oświatowego. Doprecyzowano przepisy dotyczące nadzoru pedagogicznego nad publicznymi i niepublicznymi szkołami prowadzącymi kształcenie w zawodach podstawowych dla: żegluga morskiej, żegluga śródlądowej oraz rybołówstwa. Wskazano zakres współdziałania – w ramach nadzoru pedagogicznego sprawowanego nad ww. szkołami - kuratora oświaty odpowiednio z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, ministrem właściwym do spraw żegluga śródlądowej oraz ministrem właściwym do spraw rybołówstwa.

Wśród innych zmian wprowadzonych Prawem oświatowym należy wymienić dotyczące społecznych organów w systemie oświaty (art. 84 ust. 2-5). Do kompetencji rady rodziców, z zastrzeżeniem wyjątków przedstawionych poniżej, należy: uchwalanie w porozumieniu z radą pedagogiczną programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły lub placówki; opiniowanie programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania szkoły lub placówki; opiniowanie projektu planu finansowego składanego przez dyrektora szkoły. Od powyższych zasad ogólnych obowiązują dwa wyjątki. I tak, jeżeli rada rodziców w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego nie uzyska porozumienia z radą pedagogiczną w sprawie programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26 Prawa oświatowego, program ten ustala dyrektor szkoły lub placówki w uzgodnieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny. Program ustalony przez dyrektora szkoły lub placówki obowiązuje do czasu uchwalenia programu przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną. Drugi wyjątek jest następujący - w szkołach i placówkach, w których nie tworzy się rad rodziców, program wychowawczo-profilaktyczny szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26 Prawa oświatowego, uchwała

⁴ Tamże

rada pedagogiczna. Odnotować należy, że w szkołach i placówkach publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne oraz w szkołach i placówkach niepublicznych program wychowawczo-profilaktyczny szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26 Prawa oświatowego, ustala organ wskazany w statucie szkoły lub placówki. W odniesieniu do funduszy gromadzonych z dobrowolnych składek rodziców oraz z innych źródeł dodano w art. 84 Prawa oświatowego unormowanie umożliwiające radzie rodziców przechowywanie środków finansowych na odrębnym rachunku bankowym.

Przepisy byłej ustawy o systemie oświaty nie określały w sposób precyzyjny działań szkoły lub placówki w obszarze wolontariatu. W obecnej ustawie Prawo oświatowe organizację wolontariatu w szkołach i placówkach określono w przepisach art. 1 pkt 12, art. 85 ust. 6 i 7, art. 98 ust. 1 pkt 21. W ustawie wprowadzono zapis o obowiązku zawarcia w statucie szkoły sposobu organizacji i realizacji zadań z zakresu wolontariatu. To sformalizowanie zadań z zakresu wolontariatu powinno sprzyjać uporządkowaniu działań służących rozwijaniu kompetencji społecznych uczniów, tak ważnych w dzisiejszym zglobalizowanym otoczeniu.

Doprecyzowano regulacje w zakresie dowozu uczniów i wychowanków (art. 39 Prawa oświatowego). Obowiązkiem gminy jest zapewnienie:

1. uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 127 Prawa oświatowego, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym - także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21. rok życia;
2. zapewnienie dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 36 ust. 17 Prawa oświatowego, a także dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą: 24 rok życia w przypadku uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, 25 rok życia w przypadku uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

Podniesiono do rangi przepisów ustawy rozwiązania proinnowacyjne (art. 1 pkt 18, art. 45, art. 55 ust. 1 pkt 4, art. 68 ust. 1 pkt 9, art. 86 ust. 1 Prawa oświatowego). Dostrzegalny jest zatem kierunek zmian wskazanych przez ustawodawcę stanowiących konsekwencję globalizacji gospodarki. Szkoły nie mogą

być jedynie miejscem, w którym uczniowie nabywają wiedzę wykorzystując wyniki badań innych, ale także miejscem, które służy kreowaniu postaw badawczych.

Warto odnotować zmiany w zakresie akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli (art. 183 i kolejne Prawa oświatowego). Zgodnie z przepisami art. 5 ust. 6 i 6a ustawy o systemie oświaty obowiązek prowadzenia publicznych placówek doskonalenia nauczycieli należał do samorządu województwa, natomiast samorządy gminy i powiatu mogły prowadzić publiczne placówki doskonalenia nauczycieli. Obecnie w myśl art. 184 Prawa oświatowego placówki doskonalenia są obowiązane uzyskać akredytację stanowiącą potwierdzenie, że dana placówka zapewnia wysoką jakość prowadzonych form doskonalenia nauczycieli. Powyższego przepisu nie stosuje się jednakże do publicznych placówek doskonalenia, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 Prawa oświatowego. Akredytację na okres 5 lat przyznaje kurator oświaty właściwy dla siedziby placówki, w drodze decyzji administracyjnej, wydawanej po przeprowadzeniu przez zespół powołany przez kuratora oświaty oceny działalności danej placówki w zakresie określonym w art. 184 ust. 4 Prawa oświatowego. A zatem akredytację może uzyskać placówka doskonalenia, która:

1. prowadzi działalność zgodnie z przepisami prawa;
2. organizuje i prowadzi formy doskonalenia zawodowego nauczycieli:
 - a) zaspokajające potrzeby nauczycieli, szkół i placówek korzystających z oferty placówki doskonalenia,
 - b) sprzyjające rozwojowi zawodowemu nauczycieli, szkół i placówek korzystających z oferty placówki doskonalenia;
3. w planowaniu swojej pracy uwzględnia wnioski z analizy badań nauczycieli, szkół i placówek korzystających z oferty placówki doskonalenia;
4. wykorzystuje zasoby własne i środowiska lokalnego na rzecz rozwoju;
5. opracowała i stosuje system zapewniania jakości oraz systematycznie go doskonali;
6. zatrudnia wykwalifikowaną kadrę;
7. zapewnia wykwalifikowaną kadrę do realizacji form doskonalenia zawodowego nauczycieli;
8. zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki realizacji form doskonalenia zawodowego nauczycieli;
9. zapewnia nowoczesną bazę dydaktyczną;
10. prowadzi działalność informacyjną i upowszechnia problematykę doskonalenia nauczycieli.

Kurator oświaty, w drodze decyzji administracyjnej, może cofnąć akredytację, jeżeli stwierdzi niespełnianie przez placówkę doskonalenia warunków wymaganych do uzyskania akredytacji. Placówka doskonalenia, której cofnięto akredytację, jest obowiązana w terminie zawitym wprowadzić program napraw-

czy i poddać się ponownej ocenie prowadzonej przez siebie działalności. I tak, w terminie 30 dni od dnia cofnięcia akredytacji wprowadzić roczny program naprawczy. W terminie 30 dni od dnia zakończenia rocznego programu naprawczego poddać się ocenie działalności przeprowadzanej przez kuratora oświaty w zakresie określonym w art. 184 ust. 4 Prawa oświatowego.

Na podstawie delegacji ustawowej wydano (według stanu na dzień 19 października 2017 r.) następujące akty wykonawcze do Prawa oświatowego, z których niektóre przedstawiono szerzej. I tak:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U., poz. 1658). Określa szczegółowe warunki i tryb sprawowania oraz formy nadzoru pedagogicznego, zakres danych gromadzonych na elektronicznej platformie nadzoru pedagogicznego, sposób i zakres dostępu do elektronicznej platformy nadzoru pedagogicznego osób realizujących zadania w zakresie nadzoru pedagogicznego, nauczycieli, uczniów, rodziców i przedstawicieli organów prowadzących szkoły lub placówki, wykaz stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych w kuratoriach oświaty oraz w urzędach innych organów sprawujących nadzór pedagogiczny lub podporządkowanych im jednostkach organizacyjnych, kwalifikacje niezbędne do sprawowania nadzoru pedagogicznego, kwalifikacje osób, którym można zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz, o których mowa w art. 60 ust. 9 ustawy Prawo oświatowe.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U., poz. 1743). Określa skład i tryb powołania zespołów orzekających działających w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym w publicznych poradniach specjalistycznych, szczegółowe zasady działania zespołów orzekających, o których mowa wyżej, a także tryb postępowania odwoławczego od wydanego orzeczenia, jak też wzory orzeczeń i opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka wydawanych przez zespoły orzekające.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U., poz. 1657).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz. U., poz. 1655).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą (Dz. U., poz. 1648).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej (Dz.U., poz. 1654).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U., poz. 1646).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U., poz. 1644).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań ochrony przeciwpożarowej, jakie musi spełniać lokal, w którym są prowadzone oddział przedszkolny lub oddziały przedszkolne zorganizowane w szkole podstawowej albo jest prowadzone przedszkole utworzone w wyniku przekształcenia oddziału przedszkolnego lub oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w szkole podstawowej (Dz. U., poz. 1642).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci (Dz. U., poz. 1635).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U., poz. 1632).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków udzielania i cofania zezwolenia na założenie przez osobę prawną lub osobę fizyczną szkoły lub placówki publicznej (Dz. U., poz. 1625).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania

przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U., poz. 1616).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U., poz. 1611).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (Dz. U., poz. 1606).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U., poz. 1603).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie powierzenia Ośrodkowi Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą sprawowania nadzoru pedagogicznego nad szkolnymi punktami konsultacyjnymi oraz szkołami i zespołami szkół w Polsce i za granicą, a także wykonywania w odniesieniu do nich zadań organu prowadzącego (Dz. U., poz. 1599).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora oraz inne stanowisko kierownicze w publicznym przedszkolu, publicznej szkole podstawowej, publicznej szkole ponadpodstawowej oraz publicznej placówce (Dz. U., poz. 1597).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U., poz. 1591). W myśl tego rozporządzenia pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w przedszkolu, szkole i placówce polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie w przedszkolu, szkole i placówce, w celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu przedszkola, szkoły i placówki oraz w środowisku społecznym. Potrzeby objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole i placówce nie są określone w sposób zamknięty.

Wynikają one między innymi z: niepełnosprawności, niedostosowania społecznego, zagrożenia niedostosowaniem społecznym, zaburzeń zachowania lub emocji. Mogą wynikać także między innymi ze szczególnych uzdolnień, ze specyficznych trudności w uczeniu się, z deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych, niepowodzeń edukacyjnych, zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi, z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą. Korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce jest dobrowolne i nieodpłatne.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie regulaminu konkursu na stanowisko dyrektora publicznego przedszkola, publicznej szkoły podstawowej, publicznej szkoły ponadpodstawowej lub publicznej placówki oraz trybu pracy komisji konkursowej (Dz. U., poz. 1587).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U., poz. 1578).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz. U., poz. 1569).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 sierpnia 2017 r. w sprawie przypadków, w których do publicznej lub niepublicznej szkoły dla dorosłych można przyjąć osobę, która ukończyła 16 albo 15 lat, oraz przypadków, w których osoba, która ukończyła ośmioletnią szkołę podstawową, może spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie na kwalifikacyjny kurs zawodowy (Dz. U., poz. 1562).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków przechodzenia ucznia ze szkoły publicznej lub szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej jednego typu do szkoły publicznej innego typu albo do szkoły publicznej tego samego typu (Dz. U., poz. 1546).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 lipca 2017 r. w sprawie ramowych statutów: publicznej placówki kształcenia ustawicznego, publicznej placówki kształcenia praktycznego oraz publicz-

nego ośrodka dokształcania i doskonalenia zawodowego (Dz. U., poz. 1451).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego (Dz.U., poz. 1322). W myśl tego rozporządzenia obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego dla uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych i uczniów szkół ponadpodstawowych nie muszą być realizowane jedynie w formie zajęć klasowo-lekcyjnych. Mogą być realizowane w formie zajęć do wyboru przez uczniów: zajęć sportowych, zajęć rekreacyjno-zdrowotnych, zajęć tanecznych lub aktywnej turystyki, które mogą być prowadzone przez nauczyciela wychowania fizycznego innego niż nauczyciel prowadzący zajęcia klasowo-lekcyjne. Wydaje się zatem, że przepisy rozporządzenia wychodzą naprzeciw z jednej strony oczekiwaniom społecznym w zakresie rozszerzenia palety przedsięwzięć służących aktywności fizycznej, z drugiej zaś strony biorą pod uwagę realia szkół w zakresie wyposażenia w sale gimnastyczne.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wspomagania nauczania języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej i innych przedmiotów nauczanych w języku polskim wśród Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą oraz dzieci pracowników migrujących (Dz. U., poz. 1042).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U., poz. 860).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U., poz. 703).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie oddziałów i szkół sportowych oraz oddziałów i szkół mistrzostwa sportowego (Dz. U., poz. 671).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U., poz. 649).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U., poz. 622).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postę-

powania uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół i placówek (Dz. U., poz. 610).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U., poz. 356). Odnosić należy, że w drugim etapie edukacyjnym obejmującym klasy IV-VIII wskazano m.in., iż edukacja dla bezpieczeństwa służy przygotowaniu uczniów do właściwego zachowania oraz odpowiednich reakcji w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla zdrowia i życia. Kształcenie, w ramach przygotowania do działania w stanach nadzwyczajnych, ma charakter interdyscyplinarny, nastawiony na skuteczne działanie i radzenie sobie poszczególnych jednostek w sytuacjach określonych zagrożeń. Umiejętnością praktyczną jest udzielanie pierwszej pomocy, w tym ocena bezpieczeństwa miejsca zdarzenia, rozpoznanie potencjalnego zagrożenia życia na podstawie prostych objawów, skuteczne wezwanie pomocy, podejmowanie wstępnych czynności ratujących życie.
- W zakresie wychowania do życia w rodzinie wskazuje się na potrzebę wsparcia przez nauczycieli obowiązków rodziców i zmierzanie do tego, aby uczniowie w szczególności doceniali wartość rodziny i znali zadania, jakie ona pełni, uznawali godność człowieka; poszukiwali, odkrywali i dążyli do osiągnięcia celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w rodzinie i w świecie; uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego; kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętność słuchania innych i rozumienia ich poglądów, umieli współdziałać i współtworzyć dojrzałe więzi osobowe.
- W zakresie etyki w rozporządzeniu stwierdzono między innymi, że zasadniczym i najogólniej sformułowanym celem etyki w szkole podstawowej jest budzenie i rozwijanie refleksyjności i wrażliwości aksjologicznej ucznia oraz kształtowanie postawy szacunku, otwartości, współdziałania i odpowiedzialności. Zadaniem nauczyciela jest takie organizowanie sytuacji edukacyjnych, aby uczniowie mogli wyrażać swoją naturalną ciekawość i angażować się rozważania nad moralnością oraz aby angażowali się w działania na rzecz innych i wspólnie

z innymi. Trafnie zauważono, że umiejętność odpowiedzialnego formułowania i wyrażania ocen jest ważnym aspektem odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu społecznym.

- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 września 2017 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych (Dz. U., poz. 1793). Określono w nim następujące zawody: aktor cyrkowy, aktor scen muzycznych, muzyk, plastyk oraz tancerz.
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 września 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U., poz. 1763).
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2017 r. w sprawie typów szkół artystycznych publicznych i niepublicznych (Dz. U., poz. 1125).

Zakończenie

Przyjmując implícite racjonalność substancjalną ustawodawcy przedstawiono zakres wprowadzonych zmian w otoczeniu prawnym szkół. Badania nie służyły jednakże ocenie skutków wprowadzonych zmian w organizacji szkół i ich wpływu na sposób realizacji celów systemu oświaty. Przyjęto, że taka ocena będzie możliwa po upływie kilku lat od momentu wdrożenia reformy oświatowej.

Literatura

Boden M.A., (2004), *The Creative Mind: Myths And Mechanisms. The Second Edition*, Routledge, London, New York.

<https://mfiles.pl/pl/index.php/Przedsi%C4%99biorczo%C5%9B%C4%87> (dostęp: 19.10.2017).

Ustawa z dnia 4 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U., poz. 1658).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U., poz. 1743).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U., poz. 1657).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami

polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz. U., poz. 1655).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą (Dz. U., poz. 1648).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej (Dz.U., poz. 1654).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U., poz. 1646).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U., poz. 1644).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań ochrony przeciwpożarowej, jakie musi spełniać lokal, w którym są prowadzone oddziały przedszkolny lub oddziały przedszkolne zorganizowane w szkole podstawowej albo jest prowadzone przedszkole utworzone w wyniku przekształcenia oddziału przedszkolnego lub oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w szkole podstawowej (Dz. U., poz. 1642).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci (Dz. U., poz. 1635).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U., poz. 1632).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków udzielania i cofania zezwolenia na założenie przez osobę prawną lub osobę fizyczną szkoły lub placówki publicznej (Dz. U., poz. 1625).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U., poz. 1616).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U., poz. 1611).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (Dz. U., poz. 1606).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U., poz. 1603).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie powierzenia Ośrodkowi Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą sprawowania nadzoru pedagogicznego nad szkolnymi punktami konsultacyjnymi oraz szkołami i zespołami szkół

w Polsce i za granicą, a także wykonywania w odniesieniu do nich zadań organu prowadzącego (Dz. U., poz. 1599).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora oraz inne stanowisko kierownicze w publicznym przedszkolu, publicznej szkole podstawowej, publicznej szkole ponadpodstawowej oraz publicznej placówce (Dz. U., poz. 1597).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U., poz. 1591).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie regulaminu konkursu na stanowisko dyrektora publicznego przedszkola, publicznej szkoły podstawowej, publicznej szkoły ponadpodstawowej lub publicznej placówki oraz trybu pracy komisji konkursowej (Dz. U., poz. 1587).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U., poz. 1578).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz. U., poz. 1569).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 sierpnia 2017 r. w sprawie przypadków, w których do publicznej lub niepublicznej szkoły dla dorosłych można przyjąć osobę, która ukończyła 16 albo 15 lat, oraz przypadków, w których osoba, która ukończyła ośmioletnią szkołę podstawową, może spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie na kwalifikacyjny kurs zawodowy (Dz. U., poz. 1562).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków przechodzenia ucznia ze szkoły publicznej lub szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej jednego typu do szkoły publicznej innego typu albo do szkoły publicznej tego samego typu (Dz. U., poz. 1546).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 lipca 2017 r. w sprawie ramowych statutów: publicznej placówki kształcenia ustawicznego, publicznej placówki kształcenia praktycznego oraz publicznego ośrodka kształcenia i doskonalenia zawodowego (Dz. U., poz. 1451).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego (Dz. U., poz. 1322).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wspomagania nauczania języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej i innych przedmiotów nauczanych w języku polskim wśród Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą oraz dzieci pracowników migrujących (Dz. U., poz. 1042).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U., poz. 860).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U., poz. 703).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie oddziałów i szkół sportowych oraz oddziałów i szkół mistrzostwa sportowego (Dz. U., poz. 671).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U., poz. 649).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U., poz. 622).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół i placówek (Dz. U., poz. 610).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U., poz. 356).

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 września 2017 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych (Dz. U., poz. 1793). Określono w nim następujące zawody: aktor cyrkowy, aktor scen muzycznych, muzyk, plastyk oraz tancerz.

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 września 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U., poz. 1763).

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2017 r. w sprawie typów szkół artystycznych publicznych i niepublicznych (Dz. U., poz. 1125).